

naar deres Medfølelse bliver vaft ved Begivenheder, der komme til deres Kundskab. Jeg tror derfor ikke, at man under nærværende Lovforslags Behandling behøver at tage synderligt Hensyn til, hvad der vil ske med den frivillige Hjælpfomhed, thi den vil vide at hjælpe sig selv i Fremtiden, ligesom den hidtil har vidst at gjøre det. Jeg er temmelig overbevist om, at vi hverken ville kunne slaa den ihjel eller bringe den i System ved vore Love, hvad enten vi saa indrette den paa denne eller hin Maade. Der var et Spørgsmaal, som jeg endnu skal omtale. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds synes ikke at kunne forstaa § 7. Der staaer i § 7: „Er en Understøttelseskasse ikke i Stand til at opfylde sine Forpligtelser efter §§ 3 og 4, modtager den de nødvendige Forstud- af Kommunekassen. Udgifterne efter § 3 blive tilbagebetalte af Statskassen, og de efter § 4 fordeles mellem Staten og Kommunen, henholdsvis med $\frac{3}{4}$ og $\frac{1}{4}$ “. Opfattelsen deraf maa jo være den, at, naar Understøttelseskassen ikke ligger inde med et Pengebeløb, som den kan benytte til at fyldestgjøre Kravene efter §§ 3 og 4 med, saa skal den have Pengene forskudsvis fra Kommunekassen, indtil Dpgjørelsen kommer, og den kan faae det, den skal have fra Statskassen og Kommunekassen, thi disse Beløb kunne først indbetales, naar Regnskabet opgjøres. De skulle have Pengene fra eet Sted, altsaa faae de dem fra Kommunekassen. Derimod forstod det ærede Medlem det, som om den først skulde bruge, hvad den sidder inde med, efter §§ 3 og 4, og saa blev der Intet at bruge efter § 5; men det har ikke været Forslagsstillernes Mening, at det skulde opfattes saaledes, og jeg synes heller ikke nu, da jeg har Forslaget i min Haand, at det kan opfattes saaledes. Der staaer udtrykkelig, at Udgifterne efter § 3 skulle tilbagebetales af Statskassen, og at de efter § 4 skulle tilbagebetales af 2 Kasser. Bliver det Hele tilbagebetalt, ja saa har Kassen sine Penge igjen og kan anvende dem til andre Formaal. Jeg tror, at det er korrekt udtryk, saaledes som det har været vor Mening, at det skulde opfattes. Kassen vil altsaa til enhver Tid have i alt Fald Noget at anvende i de Døgn, som omhandles i § 5. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvoreledes det skal gaa til, hvor der ingen Syge- og Alderdomskasse findes, vil jeg sige, at jeg har det Haab, at dersom dette Forslag bliver Lov, ville de voxe temmelig hurtigt op over det hele Land. Jeg tror, at baade Individierne og Kommunalbestyrelserne ville være interesserede i, at de voxe op. Man maa huske paa, at i Dag er ikke i Gaar og i Mar ikke for 20 Aar siden. Folket er i en ikke ringe Grad, og det gjælder ogsaa det menige Folk, blevet mere skiftet til at udvikle en saadan Bevægelse i en Hast end for 20 Aar siden. Man tør, selv om

ældre Folk ikke rigtig kunne gaa ind paa den Tanke, dog tro, at vi ere virkelig komme ind i en Bevægelse og have faaet en Dplysning, en Ovelse og en Færdighed i at ubrette Noget, som skal hjælpe os til i et saadant Tilfælde inden alt for lang Tid at faae en hel Del Kasser. Det er det Eine. Men det er aabenbart — og det er det Andet — at hvor ingen Syge- eller Alderdomskasse maatte findes, kan Understøttelseskassen selvfølgelig ikke komme til at udgive sine Midler efter §§ 3 og 4, men den maa være ubelukkende henvisst til § 5; men den maa saa have alle de Midler, den raader over, ubelukkende dertil, ligesom der ogsaa vil være flere Individier, der trænge til Hjælp efter § 5 end under normale Forhold. Men jeg lægger Hovedvægten paa, at Kasserne ville ikke lade vente alt for længe paa sig. Jeg skal nu vende mig til det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Thorup), som begyndte med den Paastand — jeg vil kalde det en Paastand — at Skamfølelsen — saaledes udtrykte han sig; det er ikke noget smukt Ord — at Skamfølelsen over for det at nyde Fattighjælp ikke var saa levende som tidligere. Det er vist nok en af de Strømninger, som det er meget vanskeligt at maale, og et direkte Maal synes ikke let at kunne komme til Anvendelse i denne Henseende; men ser man hen til den Udvikling, som det danske Folk heldigvis er midt inde i, den Dplysning og Fremgang, som, hvor Meget der end kan være at udsætte paa den, dog umiskjendelig er tilfæde, saa synes jeg, at man snarere maa komme til det modsatte Resultat. Jeg har ved en anden Leilighed indrømmet — og skal ogsaa nu gjøre det — at Fattigvæsenet af 1803, saaledes som det har udviklet sig, har i en ikke ringe Grad oæret skiftet til at demoralisere de Fattige. Den Omstændighed, at de, som jeg tidligere har udtalt, kunde være ubetinget fikre paa Hjælp, medens de, der skulde yde den, ikke havde Midler til at paaføre dem en Løng, naar Kravene vare uberettigede, var skiftet til at demoralisere. Dersom ikke de fleste af dem, som staa der nebe, ere demoraliserede, vidner det om en Sundhed og Kraft i Folket, som er glædelig, og jeg kan efter den Erfaring, jeg har havt, — og jeg lever dog mellem Folket, — ikke tro, at de ere demoraliserede. Jeg kan derfor ikke skjønne, at det ærede Medlem har Ret i, at Følelsen af Stammen ved at komme paa Fattigvæsenet nu skulde være slappet. Jeg har nævnt, at det ærede Medlem ogsaa mente, at vort Forslag vilde give næsten ethvert skifteligt Individ Ret til at faae Statshjælp. Jeg tror dog, at han ved at læse §§ 3 og 4 nok en Gang, skjøndt jeg ikke tvivler om, at han har læst dem grundigt, vil komme til den Erkjendelse, at de, der paa Landet ikke have 200 Rd's Indtægt, ere virkelig ikke „næsten Enhver“. Heldigvis er det meget, meget langt fra at være saa. Naar der kun er Tale om Familier med 200 Rd's Indtægt